EXPERIÈNCIA SOBRE HABILITATS INFORMACIONALS

A LA BIBLIOTECA VIRTUAL DE LA UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (UOC)

Autor: Gema Santos Hermosa

Càrrec: Responsable de Comunicació de la Biblioteca de la UOC

Web: http://biblioteca.uoc.edu

Correu electrònic: msantoshe@uoc.edu

Títol:

LES HABILITATS INFORMACIONALS A LA BIBLIOTECA DE LA UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (UOC)

Resum:

En aquesta comunicació es presenten les iniciatives dutes a terme per la Biblioteca Virtual de la UOC en relació amb les habilitats informacionals, en els plans d'estudis de la UOC i en el context del nou espai europeu d'ensenyament superior.

A l'espera de la definició del catàleg de competències transversal que decideixi la UOC, en relació amb el qual la Biblioteca Virtual ha presentat una proposta d'implantació d'una assignatura d'habilitats informacionals per a ser cursada el primer semestre d'estudis, la Biblioteca ha apostat per desenvolupar i portar a terme dues iniciatives complementàries. Per una banda, ofereix un curs d'habilitats informacionals per a docents, dins del programa de cursos d'actualització per a docents col·laboradors organitzats per l'Àrea de Gestió de l'Acció Docent. Per l'altra, participa en les trobades presencials organitzades per la Universitat, fent diferents tallers per a orientar els estudiants en la cerca d'informació.

Paraules clau:

habilitats informacionals (HI), competències transversals, aprenentatge virtual, personal docent col·laborador (PDC), espai europeu d'ensenyament superior (EEES), Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

INTRODUCCIÓ

Les biblioteques, sobretot les biblioteques universitàries, sempre han tingut la formació d'usuaris com una de les tasques clau en les seves funcions. Els bibliotecaris han impartit activitats formatives pròpies i alhora han col·laborat en determinades assignatures.

Per aquest motiu, en un moment de transformació educativa impulsat per l'adopció de l'espai europeu d'ensenyament superior, les biblioteques universitàries tenen un paper fonamental en la formació dels usuaris perquè siguin autònoms en l'accés a la informació i en el seu ús. Aquesta responsabilitat és avalada per la seva experiència formativa i, a la vegada, per la seva formació en habilitats informacionals.

En aquest entorn, la Biblioteca Virtual de la UOC ha portat a terme una sèrie d'iniciatives en relació amb les habilitats informacionals dins el context universitari de la UOC.

La presentació d'aquesta experiència s'estructura en quatre apartats: en el primer, s'explica breument el nou panorama de l'espai europeu d'ensenyament superior, les competències transversals que comporta i com aquestes es contextualitzen dins l'entorn de la UOC. En el segon, s'especifiquen les iniciatives portades a terme per la Biblioteca Virtual respecte a la formació en habilitats informacionals. El tercer apartat incideix en l'avaluació que fa la Biblioteca Virtual de la formació impartida, per mitjà de les valoracions i les enquestes de satisfacció dels seguidors de les sessions formatives. Per acabar, en el quart apartat es fa una reflexió final per a arribar a unes conclusions generals.

1. DESCRIPCIÓ DEL CONTEXT

1.1. L'espai europeu d'ensenyament superior (EEES)

L'espai europeu d'ensenyament superior constitueix un nou paradigma educatiu en el context universitari europeu. Aquest nou marc planteja un ensenyament centrat en l'estudiant i en la seva capacitat per a aprendre, que li exigeix més protagonisme i un compromís més gran en la gestió del seu propi coneixement.

Això implica una reflexió sobre els coneixements i les habilitats que han d'adquirir els estudiants. Les universitats tenen un paper fonamental en aquesta qüestió, com a responsables de preparar l'estudiant perquè adquireixi una sèrie de competències que l'ajudin al llarg de la seva carrera. Per tant, cal definir les habilitats i les aptituds que han d'adquirir els estudiants per a dur a terme els estudis de manera satisfactòria.

Molts estudis apunten que l'èxit d'aquest nou model d'aprenentatge es basa en la implantació d'una sèrie de competències transversals bàsiques, genèriques i específiques, en l'àmbit universitari europeu. El projecte Tuning (1), per exemple, detalla quines són aquestes competències bàsiques i ofereix una classificació de competències genèriques agrupades entorn de tres tipologies: instrumentals, interpersonals i sistèmiques.

Dins de les competències genèriques instrumentals s'inclou un tipus específic de competències relacionades amb l'accés a la informació i la seva gestió, les anomenades «habilitats informacionals». Aquestes habilitats es relacionen amb el nou crèdit (ECTS), que implica més hores de feina autònoma i menys hores de classes magistrals. Per tant, l'estudiant haurà de desenvolupar més treballs

haurà de comptar amb aquestes «habilitats informacionals» per a ser capaç de localitzar, organitzar, avaluar, utilitzar i comunicar eficaçment la informació.

1.2. Habilitats informacionals en el context UOC

Sobre la base del desenvolupament de competències transversals bàsiques propulsat per l'EEES, la Biblioteca Virtual de la UOC ha estat conscient de la importància que les competències informacionals tindran en els plans d'estudis de la Universitat.

La formació en habilitats informacionals té molt de sentit en una universitat com la UOC, atès que els estudiants que s'hi matriculen, pel fet de ser una universitat «virtual», fan un ús intensiu de les TIC, i necessiten poder disposar d'aquests coneixements i habilitats per a seguir els estudis per mitjà de l'entorn virtual d'aprenentatge.

El Campus Virtual de la UOC és una finestra oberta a un món de possibilitats gairebé il·limitades per a accedir a recursos i fonts d'informació que difícilment es produeixen en cap altra universitat. Així, doncs, els estudiants de la UOC s'enfronten molt sovint tots sols a tot aquest ventall informatiu. Per aquest motiu, és molt important dotar-los d'habilitats informacionals en els seus primers semestres a la UOC.

La Biblioteca Virtual considera que la responsabilitat d'integrar aquestes habilitats en l'itinerari educatiu recau conjuntament en el personal docent i en el personal bibliotecari. La col·laboració entre docents i bibliotecaris és essencial si es vol aconseguir l'objectiu comú d'ensenyar i practicar les competències informacionals a les aules.

Per altra banda, la Biblioteca Virtual està convençuda que una assignatura d'habilitats informacionals no solament té cabuda en les titulacions oficials de les actuals diplomatures i llicenciatures universitàries i en la formació contínua,

sinó que, pel seu caràcter transversal, també s'ha d'oferir entre el professorat, el personal docent col·laborador, els investigadors i el personal de gestió.

1.3. La Biblioteca Virtual i les habilitats informacionals en el context UOC al nou EEES

En aquest context d'adaptació dels plans d'estudis de la UOC al nou EEES, concretament pel que fa al desenvolupament de competències transversals bàsiques, la Biblioteca Virtual ha treballat una proposta per a incloure les habilitats informacionals en el catàleg de competències transversals de la UOC. Es tractaria d'una assignatura d'habilitats informacionals per a ser cursada el primer semestre o el primer any d'estudis de les titulacions homologades. Aquesta iniciativa d'inclusió en el pla docent dels estudis de la UOC és avalada per l'experiència i les accions formatives que la Biblioteca Virtual de la UOC ofereix als seus usuaris des de fa deu anys.

En paral·lel, la Biblioteca Virtual ha apostat per desenvolupar dues iniciatives formatives complementàries, que es presentaran tot seguit.

2. HABILITATS INFORMACIONALS PER AL PERSONAL DOCENT

Com ja s'ha comentat anteriorment, la Biblioteca Virtual considera que, pel seu caràcter transversal, la formació en habilitats informacionals és necessària per a tots els membres de la comunitat universitària. Així, doncs, aquesta formació s'ha d'adreçar no solament als estudiants, sinó també al personal docent. En definitiva, no es pot pretendre que els docents formin els estudiants en habilitats informacionals si ells mateixos no les han adquirides abans.

En aquest sentit, i amb motiu de la necessitat de formació detectada entre el professorat, la Biblioteca Virtual ha elaborat unes **guies de fonts d'informació per al professorat**, que tracten de l'ús dels recursos electrònics

de la Biblioteca Virtual en el context de l'aula. N'hi ha una per a cadascun dels estudis de la UOC i s'han fet en col·laboració amb el professorat dels mateixos estudis. L'objectiu dels materials ha estat, per una banda, donar a conèixer de manera detallada les fonts d'informació electròniques de subscripció disponibles per a cada àrea d'estudi de la Universitat i, per l'altra, formar sobre els usos docents que se'n poden fer a les aules. En definitiva, la intenció ha estat crear un material especialitzat, a mida de les necessitats del professorat i que li serveixi d'ajuda en l'adquisició de les seves pròpies habilitats informacionals amb relació a la seva docència i recerca.

Per altra banda, fa tres semestres que la Biblioteca Virtual de la UOC va decidir començar la formació entre el col·lectiu docent, impartint un **curs d'habilitats informacionals per a docents** dins del programa de cursos d'actualització per a docents col·laboradors (PDC), organitzats per l'Àrea de Gestió de l'Acció Docent.

En el model pedagògic de la UOC, el PDC el configuren els tutors i consultors que imparteixen les assignatures i guien els estudiants matriculats. Els docents col·laboradors són una peça clau perquè estan en contacte directe amb els estudiants. Així, doncs, amb el curs d'habilitats informacionals, a més de donar a conèixer els recursos d'informació que proporciona la Biblioteca Virtual i fomentar-ne l'ús entre la docència, també es facilita que els docents col·laboradors actuïn com a preceptors envers els seus estudiants.

El curs d'habilitats informacionals per a PDC ofereix una formació en línia, integrada en una aula virtual de la UOC, amb el mateix format i la mateixa metodologia que les assignatures virtuals de les titulacions, i amb una orientació bàsicament pràctica. Té una durada aproximada de 4 a 5 setmanes i es fa una vegada al semestre i de manera paral·lela tant per al campus en català com per al campus en espanyol. El curs és impartit per dos bibliotecaris formadors que orienten sobre les activitats, els debats al fòrum i la resolució de casos pràctics.

2.1. Objectius

Aquest curs es va crear amb la finalitat de dotar els docents col·laboradors de la UOC d'una sèrie de coneixements tècnics bàsics que els permetin plantejar correctament una cerca, saber les fonts d'informació més apropiades per a donar resposta a una consulta, saber on poden localitzar aquestes fonts i com es fan servir. És a dir, es vol proporcionar als docents de la UOC les habilitats, o competències, informacionals bàsiques per a portar a terme una cerca amb èxit.

Més concretament, els objectius del curs són els següents:

1. Reflexionar sobre la importància de tenir habilitats informacionals en la societat de la informació.
2. Concebre la tasca de cerca d'informació com a activitat que demana una planificació prèvia i el plantejament d'una estratègia de cerca.
3. Conèixer les fonts d'informació més importants i saber-les relacionar amb les consultes.
4. Capacitar en l'ús d'aquestes fonts d'informació per mitjà del coneixement de tècniques de cerca.
5. Disposar de criteri per a determinar la qualitat i la fiabilitat de les fonts d'informació i dels resultats obtinguts en el procés de cerca.

2.2. Funcionament de l'aula

El curs d'habilitats informacionals està integrat en un aula del campus UOC i funciona com qualsevol altra assignatura de les titulacions homologades de la Universitat.

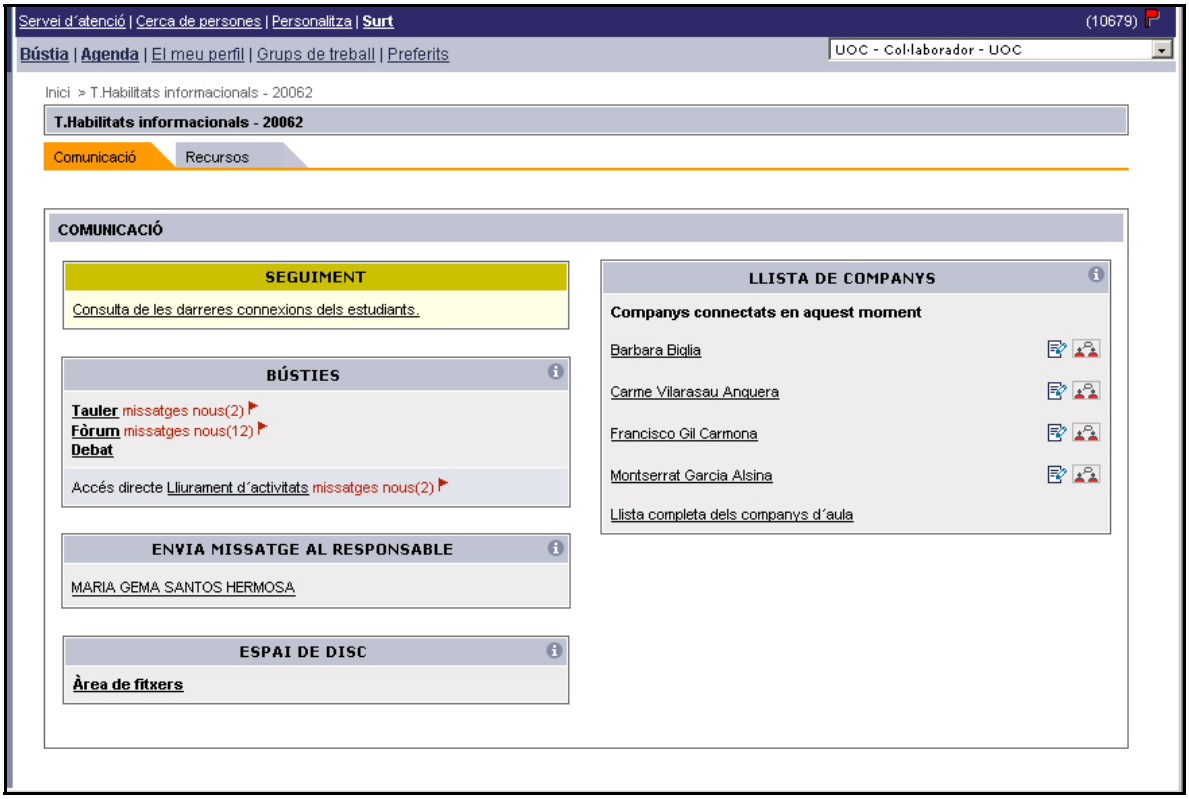

L'aula disposa d'un espai de *Recursos* i un altre de *Comunicació.* En el primer, hi ha disponibles el pla docent, el calendari i el material formatiu de curs, i s'hi accedeix per a consultar, baixar i imprimir els fitxers. El segon és un espai compartit, en el qual es porta a terme la comunicació entre consultors i alumnes, i inclou dues seccions diferenciades:

- La *Bústia*, des de la qual s'accedeix al tauler, al fòrum i al debat de l'aula. També s'utilitza per a lliurar activitats o enviar un missatge als consultors.
- L'apartat *Estudiants de l'assignatura*, en el qual tant el consultor com els alumnes poden veure qui hi ha connectat a l'aula en aquell moment i consultar la llista completa dels participants de l'aula (noms, cognoms, adreça electrònica i fotografia).

El curs és estructurat en funció d'un calendari, que marca les dates importants, com, per exemple, les presentacions al fòrum, l'inici d'un bloc

temàtic, el començament de les activitats i les PAC, els terminis de lliurament i correcció, etc.

L'acció docent que es fa a l'aula consisteix, per una banda, en l'enviament periòdic de missatges al tauler de l'aula i, per l'altra, en la comunicació contínua amb els estudiants per mitjà dels espais compartits del fòrum i el debat.

El tauler és la «pissarra» del consultor, l'eina on penja les informacions i per mitjà de la qual es desenvolupa el curs. Es fa servir de manera unilateral per a informar sobre qualsevol aspecte relacionat amb el curs: indicar el bloc temàtic de què es tracta en cada moment, fer un avís d'interès, recordar terminis de seguiment, resoldre dubtes comuns, etc. En canvi, el fòrum és un espai de comunicació bilateral, en què tant el consultor com els alumnes participen enviant missatges. Generalment, però, és més utilitzat per aquests últims, quan tenen alguna pregunta o comentari per fer o bé volen establir contacte amb el consultor o algun altre company de l'aula.

2.3. Metodologia i Avaluació

El curs segueix una orientació pràctica, d'acord amb un procés d'aprenentatge continu i sobre la base de la realització d'un seguit d'activitats i pràctiques, detallades en el pla de treball del curs.

La Biblioteca Virtual de la UOC és el nucli principal dels exercicis i exemples de fonts d'informació, fet que contribuirà també a donar a conèixer i fomentar l'ús dels recursos que s'hi inclouen.

Els continguts teòrics sempre van adreçats a orientar la pràctica d'elaboració d'estratègies de cerca i la selecció de les fonts d'informació més apropiades per

a cada necessitat d'informació. Cada bloc de continguts conté un conjunt d'activitats que permeten l'autoavaluació.

A banda d'aquestes activitats, al final del curs l'estudiant haurà d'elaborar dues pràctiques d'avaluació contínua (PAC) individuals. La primera consisteix a fer una cerca guiada sobre una temàtica proporcionada prèviament. La segona se centra a desenvolupar una cerca lliure sobre una temàtica, que ha de triar cada estudiant, relacionada amb els diferents estudis de la UOC. En ambdues PAC, els estudiants hauran d'aplicar les competències i els coneixements assolits durant el curs.

Aquestes PAC finals seran corregides, comentades i retornades individualment a la bústia de correu electrònic de cada estudiant. En el procés de revisió s'analitzen aspectes com el plantejament de les cerques (pautes, estratègies, etc.), el tipus de fonts d'informació utilitzades, els criteris que s'han fet servir per a avaluar els resultats, etc. En definitiva, es valora si s'han aconseguit els objectius del curs o no i el seu grau d'aprofundiment.

Pel que fa de l'avaluació final del curs, la Biblioteca Virtual valora el bon seguiment del curs, com també la presentació i la resolució de les activitats i les PAC, i decideix si l'estudiant és apte o no apte. En funció d'aquesta valoració, des de Gestió de l'Acció Docent, es lliura un certificat final d'aprofitament signat pel vicerector de Professorat i Ordenació Acadèmica.

2.4. Material formatiu

El curs té com a base un material en format digital elaborat per la Biblioteca. El contingut s'estructura en cinc blocs teòrics i dos blocs complementaris d'exemples pràctics. El material conté també un apartat d'objectius, una bibliografia i un glossari de termes. Finalment, s'inclou un cercador general i una versió per a imprimir.

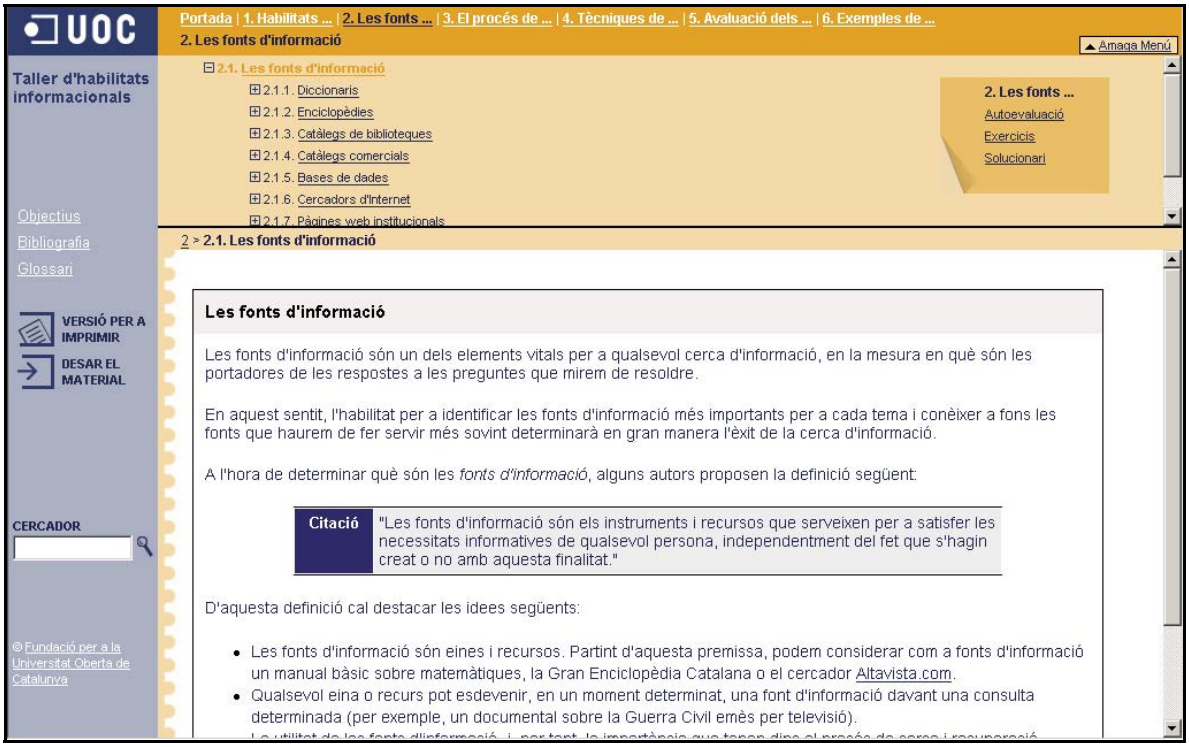

Les unitats temàtiques cobreixen tot el procés de cerca, des de la presentació del que són les habilitats informacionals fins a la manera com es fa l'avaluació de resultats. Al final de cada bloc teòric s'inclouen un conjunt d'activitats, avaluables pel consultor, i un qüestionari amb el solucionari corresponent, que permet l'autoavaluació.

A continuació detallem el programa teòric del curs:

- Unitat 1. Habilitats informacionals: conté una reflexió sobre la proliferació d'informació electrònica durant els darrers anys i els avantatges que comporta tenir coneixements relacionats amb la cerca d'informació.
- Unitat 2. Les fonts d'informació: hi ha una introducció a les fonts d'informació i una explicació pràctica de les més utilitzades, en què es destaquen principalment les que hi ha a la Biblioteca Virtual de la UOC.
- Unitat 3. El procés de cerca: en aquest apartat teòric s'expliquen les etapes que s'han de seguir per a elaborar una estratègia que permeti localitzar la informació més pertinent.

- Unitat 4. Les tècniques de cerca: hi ha una introducció al coneixement dels diferents llenguatges d'interrogació, i es fa un esment especial de les tècniques més utilitzades per les diferents fonts d'informació.
- Unitat 5. Avaluació dels resultats: inclou una sèrie de criteris que s'han de tenir en compte a l'hora de valorar si el resultat obtingut d'una cerca és adequat.

A banda d'aquestes unitats teòriques i les activitats pràctiques que tenen associades, el material de curs incorpora dos blocs finals d'exemples, que corresponen a la unitat 6 i s'estructuren de la manera següent:

- Un primer apartat de consultes concretes (cerques factuals) i de documents coneguts més usuals, en què s'associa a cada consulta la font d'informació més apropiada.
- Un segon bloc dedicat a cerques temàtiques i exemples de cerques més elaborades, en què es recomanen igualment les fonts d'informació més apropiades i s'explica l'estratègia de cerca més convenient.

2.5. Paper dels consultors-bibliotecaris

El paper dels consultors és clau, tant pel que fa al desenvolupament del curs com a l'adquisició de les habilitats informacionals. Tenint en compte que la formació és en línia, la figura d'un coordinador que dinamitzi el curs i marqui les tasques d'acord amb un calendari i un pla docent és absolutament necessària. Es tracta d'una comunitat virtual d'aprenentatge, que requereix una figura que s'encarregui d'orientar, en tot moment, dubtes i consultes i que també es preocupi de fer el seguiment personalitzat del curs.

En el cas que ens ocupa, hi ha dos consultors per curs, cadascun amb un rol molt definit però tots dos plenament coordinats: un assumeix les funcions d'organització i coordinació del curs, com també les accions de comunicació, i l'altre es dedica més a donar suport docent, principalment en la fase de correcció d'activitats i PAC. De totes maneres, si les circumstàncies ho fan necessari, es podria produir un intercanvi de rols, ja que els consultors són

bibliotecaris versàtils, amb la mateixa formació i experiència en habilitats informacionals.

3. HABILITATS INFORMACIONALS PER ALS ESTUDIANTS

Un altra iniciativa formativa de la Biblioteca Virtual de la UOC, pel que fa a les habilitats informacionals, és la seva participació activa en les trobades presencials organitzades per la Universitat, com també les activitats formatives que ofereixen els diferents centres de suport (2).

Les trobades UOC es fan dos cops a l'any, coincidint amb l'inici de semestre de les titulacions homologades, i la Biblioteca Virtual hi participa fent diferents tallers per a orientar els estudiants en la cerca d'informació i l'ús de la Biblioteca Virtual: *Biblioteca Virtual, Fonts d'informació jurídiques, Llibres i enciclopèdies electròniques, Cerca d'informació a bases de dades, Cerca d'informació a internet, Com es troba la informació que necessites*.

Aquest últim taller, *Com es troba la informació que necessites*, tracta específicament del tema de les habilitats informacionals i és dirigit, principalment, al públic estudiant, tot i que també està obert a la resta de col·lectius acadèmics (professors, tutors i consultors, etc.).

La Biblioteca Virtual imparteix aquest mateix taller en el programa formatiu organitzat pels centres de suport amb l'objectiu de donar informació i proporcionar serveis de suport als estudiants. En aquest context, l'aposta de la Biblioteca Virtual ha estat oferir el taller presencial d'habilitats informacionals perquè considerem que és el que els aporta més recursos per a aprendre a aprendre.

3.1. Objectius

«Actualment, hi ha tanta informació disponible que a vegades és difícil destriar la que realment es necessita». Amb aquestes paraules s'introdueix el taller, fent referència al seu objectiu principal: dotar els estudiants d'eines útils per a saber com han de fer ús de les diferents fonts d'informació i com han de seleccionar les millors per als seus estudis. També ofereix idees pràctiques perquè sàpiguen per què, on i com s'ha d'utilitzar cada font d'informació i puguin valorar, de manera crítica, la informació que proporciona cadascuna.

Es vol aconseguir que l'estudiant de la UOC sigui capaç d'enfocar una cerca i obtenir resultats satisfactoris, de manera que sigui autònom en la gestió de la informació i del seu temps. El taller intenta fomentar l'adquisició de les competències informacionals que han de servir per a assolir un desenvolupament no solament acadèmic, sinó també personal i professional.

3.2. Material formatiu

El taller *Com es troba la informació que necessites* es basa en un material formatiu elaborat per la Biblioteca Virtual, que hi ha disponible en línia en l'apartat *Formació (3).* De vegades, aquest material en línia també està accessible per mitjà de la secció de recursos d'informació de les aules.

Respecte al programa docent, el taller inclou els continguts següents:

- Introducció: s'informa sobre l'objectiu i la utilitat pràctica del taller i es presenten quines són les fases per a trobar informació rellevant.
- 1r. pas. Pensar i orientar la cerca: s'explica, per una banda, en què consisteix el procés de pensar i com s'ha d'orientar la cerca i, per l'altra, com es passa d'idees a termes per mitjà d'un exemple pràctic.

- 2n. pas. Seleccionar on i com es busca: es revisen les principals fonts d'informació que hi ha i quan s'ha de fer servir cadascuna.
- 3r. pas. Decidir on es busca: es donen pautes per a seleccionar una font d'informació segons la informació que interessa trobar. S'inclouen exemples pràctics per a facilitar la comprensió de les diferents tries.
- 4t. pas. Valorar el resultat: finalment, s'ofereixen uns criteris per a fer una valoració crítica dels resultats obtinguts durant les cerques.

4. VALORACIO DE LA FORMACIÓ EN HABILITATS INFORMACIONALS

La valoració de la formació impartida en habilitats informacionals es fonamenta en els informes posteriors als cursos i els tallers, els missatges de correu electrònic rebuts i les enquestes de satisfacció que s'han fet. Així, doncs, la dada que s'ha tingut en compte ha estat la resposta dels mateixos usuaris, segons la seva percepció i grau de satisfacció.

Respecte al curs d'habilitats informacionals per a PDC, l'enquesta de valoració del curs reflecteix un gran èxit en les tres edicions que s'han fet fins a l'actualitat. Així, en l'edició de maig del 2007, l'enquesta de valoració mostra que el 62% i el 38% dels participants valoren com a útil i molt útil, respectivament, el que han après en el curs. En la darrera edició del curs, feta el novembre del 2007, la bústia dels consultors va rebre moltes valoracions positives i missatges d'agraïment d'alumnes que havien seguit el curs.

En aquest punt és interessant destacar alguns comentaris recollits en les enquestes, que demostren l'interès i la necessitat suscitada pel personal docent col·laborador. A continuació, a tall d'exemple, reproduïm algunes valoracions interessants:

- *«Sobre el curs, tot i que no he pogut dedicar-hi tot el temps que hauria volgut, la veritat és que m'ha semblat molt útil, perquè m'ha servit per a conèixer coses noves i estructurar una mica millor les que ja feia (penso sobretot en els llenguatges d'interrogació)....»*

- *«...el curs m'ha ajudat a plantejar millor les cerques i a ampliar coneixements tècnics per a explotar molt millor les possibilitats de la Biblioteca. D'altra banda, segur que m'haurà servit per a utilitzar molt més aquests recursos a partir d'ara.»*

- *«Jo m'he adonat, a partir de la participació en el curs, del poc profit que treia a la Biblioteca, tenint en compte la quantitat de recursos de què disposa. En aquest sentit el curs m'ha estat molt útil, a més d'aplicable en altres contextos, per a adonar-me'n i familiaritzar-me amb aquest espai.»*

- *«En definitiva, per a mi ha estat un curs en el qual he après moltes coses (i segur que me'n queden moltes més per aprendre) i un curs de molta utilitat.»*

I encara més gratificant són els comentaris que asseguren que el que han après durant el curs és perfectament aplicable a la seva tasca docent i molt recomanable per als seus estudiants:

- *«Trobo que seria molt bona idea fer algun curs d'aquest tipus adreçat a estudiants. Potser no en el mateix format, vull dir més d'autoformació... Si nosaltres desconeixíem moltes coses, imagineu-vos els estudiants...»*

- *«La veritat és que hi ha una clara diferència entre l'abans i el després del curs; m'ha servit molt perquè m'ha fet descobrir la quantitat d'informació que tinc a l'abast i que em pot servir tant a l'hora de preparar la meva tasca com a docent com a l'hora de recomanar bibliografia i recursos diversos als estudiants».*

Pel que fa al taller d'habilitats informacionals en el context de la trobada UOC i els centres de suport, també ha tingut una molt bona acollida. En les darreres edicions del taller, en la trobada del segon semestre del curs 2006-2007 i la primera del curs 2007-2008, l'enquesta de valoració reflecteix que la mitjana del grau de satisfacció dels assistents és d'un 8 sobre 10. Concretament, un 87% en el primer cas i un 82%, en el segon, va valorar el taller com a molt satisfactori.

Enquesta Habilitats Informacionals: puntuació del camp Valoració Global

5. CONCLUSSIONS

És moment de fer una reflexió final sobre el que és més rellevant de l'experiència presentada.

Per una banda, cal destacar que tant el curs d'habilitats informacionals per a docents col·laboradors com el taller *Com es troba la informació que necessites* per a estudiants han estat valorats positivament pels destinataris respectius. En efecte, les enquestes de valoració han reflectit un alt grau de satisfacció i d'interès dels assistents i, més important i tot, també han corroborat la necessitat creixent de formació en aquest àmbit d'accés a la informació i d'ús d'aquesta informació que la Biblioteca Virtual ja intuïa. S'ha constatat, per tant, la idoneïtat de les iniciatives formatives que s'han dut a terme des de la Biblioteca Virtual i s'ha demostrat que s'ha de continuar en aquesta mateixa línia.

Per altra banda, sobre la base d'aquestes dues experiències formatives presentades, la Biblioteca Virtual fa alhora un aprenentatge en relació tant amb la confecció de materials formatius en línia com amb l'organització de continguts, la gestió de la docència i la coordinació amb la resta d'àrees de la UOC. Fruit d'aquesta comunicació i col·laboració interna ha estat possible crear, desenvolupar i oferir aquesta formació en competències informacionals.

Finalment, des de la Biblioteca Virtual esperem que l'experiència presentada ens permeti continuar oferint cursos sobre habilitats informacionals i incrementar la nostra oferta formativa amb vista al futur.

La participació activa de les biblioteques, juntament amb el professorat, en la formació universitària pot esdevenir la suma d'esforços necessària per a aconseguir fer arribar aquesta formació en habilitats informacionals a tota la comunitat universitària i aconseguir que el nou paradigma al qual ens dirigeix l'EEES pugui ser una realitat.

6. BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

Association of College & Research Libraries (2000). *Information Literacy Competency Standards for Higher Education*. ALA. http://www.ala.org/acrl/ilstandarlo.html [Consulta 12/10/2007].

Farrús i Prat, N i Gisbert i Cervera, M (2006). "Definició de competències específiques, transeversals i nuclears". En: Jornades en Xarxa sobre l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, 2 - 20 octubre 2006. http://portal.uoc.edu/forums2/eees/files/E_1Ponencia_Gisbert.pdf [Consulta 20/11/2007].

Jornades en Xarxa sobre l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, 2 - 20 octubre 2006. http://www.uoc.edu/symposia/eees/index.html [Consulta 13/11/2007].

López Gijón, J; Perez López, A et a (2006). "La biblioteca universitaria como apoyo al aprendizaje en el espacio europeo de enseñanza superior". En: Encontros Bibli: Revista Eletrónica de Biblioteconomia y Ciencias de la Información., núm. esp., 2º sem. 2006. http://www.encontros-bibli.ufsc.br/bibesp/esp_04/lopez.pd f. [Consulta 25/11/2007].

Montero Lucena, M i Marta Roca Lefler, M. (2004) "La formación en competencia informacional: el bibliotecario en el aula". En: Proceedings XII Congreso Universitario de Innovación Educativa en las Enseñanzas Técnicas, Barcelona. http://eprints.rclis.org/archive/00002479/01/279.pdf. [Consulta 16/12/2007].

Guitert, M; Romeo, T i A. Guerrero, A (2006). "Les competències genèriques TIC pels estudiants de la UOC en el marc d'una assignatura". En: Jornades en Xarxa sobre l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, 2 - 20 octubre 2006, http://www.uoc.edu/symposia/eees/ [Data de consulta 13/11/2007]

SCONUL Task Force on Information Skills (2003). Information Skills in higher education. (Trad. De Critóbal Pasadas). http://www.aab.es/51n62a4.pdf [Consulta 10/11/2007].

Tuning educational structures in Europe. Informe final: fase uno. Julia González, Robert Wagenaar (ed.). Bilbao : Universidad de Deusto : Universidad de Gironingen, 2003. http://www.relint.deusto.es/TUNINGProject/spanish/doc_fase1/Tuning%20Educational.pdf [Consulta 13/11/2006].

Vives i Gràcia, J. (2004). "Formación en el uso de la información en las Bibliotecas de la Universitat Politècnica de Catalunya". En: Foro Biblioteca y Sociedad: experiencias de innovación y mejora. Murcia, 2004

NOTES

(1) Ens referim a *Tuning educational structures in Europe. Informe final: fase uno*. Julia González, Robert Wagenaar (ed.). Bilbao : Universidad de Deusto : Universidad de Gironingen, 2003.

(2) Els centres de suport són nuclis de relació local que faciliten la integració de l'estudiant en el model d'aprenentatge virtual i li ofereixen atenció personalitzada, recursos per a l'estudi i un espai per a la trobada amb els companys.

(3) La ruta d'accés des de la pàgina d'inici de la Biblioteca Virtual és la següent: *Inici > Serveis > Formació > Tallers*